

Datum
2014-12-18

Ansökan

Temagruppen Unga i arbetslivet

2015-2017

Innehåll

Ansökan	1
Temagruppen Unga i arbetslivet	1
2015-2017	1
Inledning	4
Analys av projektets omvärld (bakgrundsinformation).....	4
Ungas etablering berörs av många olika delar:	4
Under programperioden 2014-2020 finns det flera förändringar som också innebär ändrade förutsättningar för temagruppen:	5
Intressentanalys (individer och aktörer som påverkas och påverkar projektet)	6
Samverkan och inverkan	6
Problemanalys (vilka problem ska lösas av projektet).....	8
Målformulering (vad vill man uppnå med projektet på kort och lång sikt)	8
Aktivitetsplan (vilka åtgärder ska genomföras för att uppnå målen)	9
Resursplanering (tid, personal inklusive ansvar, budget, utrustning)	10
Indikatorer och verifikationskällor (metoder för att mäta resultat)	11
Riskanalys och riskhantering (faktorer som kan påverka resultat negativt)	12
Analys av antaganden/förutsättningar (vad andra aktörer hanterar).....	13
Mervärden och prioriteringar som är viktiga för parterna.....	13
1 Vilket mervärde ger temagruppen till aktören?.....	13
2 Vad bidrar aktörer med till temagruppen (kunskapsområden, eller annat)?	13
3 Vad ser aktören som viktiga prioriteringar?.....	14
Bilaga 1 sammanfattning Utvärdering av Temagruppen Unga i arbetslivet 2009-2014.....	15
Bilaga 2 Bidrag till inriktning av temagruppen.....	18
Arbetsförmedlingen.....	18
MUCF	18

SKL.....	19
Skolverket	19
Försäkringskassan	20
Nordens Välfärdcenter	20
Tillväxtverket.....	20
Bilaga 3 Budget.....	22

Inledning

Under 2009-2014 var Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) projektägare för Temagruppen Unga i arbetlivet. Den 10 juni 2014 fick myndigheten i uppdrag att förbereda en ansökan för den kommande programperioden.

Inför denna ansökan har vi haft dialog med de parter som ingått 2009-2014, vi har låtit göra en effektutvärdering av temagruppen för att klargöra våra styrkor och svagheter, och vi har haft dialog med potentiella nya partners i den kommande perioden.

Under den tidigare perioden bestod temagruppen av MUCF (projektägare), Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Communicare (NGO), Skolverket, Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting.

Under den kommande perioden består partnerskapet av MUCF (projektägare), Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Skolverket, SKL, Kronofogdemyndigheten, Tillväxtverket och Nordens välfärdscenter.

Temagruppen ska under perioden 2015 till 2017 vara en del av den genomförandeorganisation som finns inom socialfonden, samtidigt ska den leverera ny kunskap och underlag till reguljär verksamhet inom flera politikområden som berör ungas etablering.

Analys av projektets omvärld (bakgrundsinformation)

Utveckling av insatser för att förbättra ungas möjligheter att etablera sig i arbetlivet sker inom flera politik- och verksamhetsområden varav socialfonden är en.

Det finns ett antal andra aktörer som verkar inom fältet, varav flera ingår i temagruppens samarbete.

Ungas etablering berörs av många olika delar:

ett flertal kan kopplas till utbildning

ogiltig frånvaro, fullföljande av utbildning, studie- och yrkesvägledning, yrkesutbildning och matchningen mellan utbildning och arbetsliv.

Nyanlända barn och unga som kommer i grundskolans senare år eller gymnasiet.

ett flertal kopplas till insatser för unga som varken arbetar eller studerar:

Arbetsförmedlingens insatser och uppdrag

kommunernas uppdrag och insatser

Försäkringskassans uppdrag och insatser

andra kopplas till hinder för ungas etablering och konsekvenser av ungas arbetslöshet:

skuldsättning och Kronofogdemyndighetens uppdrag

funktionsnedsättning och Försäkringskassans samt kommunernas uppdrag,

även särskolans uppdrag

psykisk och somatisk ohälsa och Försäkringskassans, kommunernas och samordningsförbundens verksamhet, landstingens insatser registerutdrag och hinder för unga som finns i belastningsregistret, Brottsförebyggande rådets och kriminalvårdens uppdrag, men även Arbetsförmedlingens.

Under programperioden 2014-2020 finns det flera förändringar som också innebär ändrade förutsättningar för temagruppen:

- Ett bredare åldersspann och tydligare fokus på att fonden även ska finansiera utveckling av preventivt arbete.
- Mer fokus ligger på effekter av projekten än tidigare. Detta innebär andra förutsättningar för utvärdering och uppföljning. Det talas om klusterutvärderingar eller tematiska utvärderingar och effektindikatorer. Vi kommer att till viss del ha tillgång till mer eller annan information om projekten.
- Mer fokus på strukturell påverkan och en högre andel medel går till nationella utlysningar vilket bäddar för fler stora flernivåprojekt av typen Plug In, och satsningar som finns i flera regioner. Även större projekt drivna av nationella parter som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan kan förväntas.
- Det finns en projektdatabas från början. Vi kan redan tidigt få kännedom om projekten och deras inriktning.
- Den kunskap som Temagruppen Unga i arbetslivet och övriga temagrupper alstrat finns. Vi behöver inte repetera vissa analyser som redan är gjorda utan kan fokusera på att fördjupa kunskaperna.
- Behoven i regionerna kommer att synas tydligare i utlysningar och prioriteringar. Vilket kan leda till större variation i utlysningarna och bättre kunskap kring arbetssätt i olika lokala förutsättningar.
- Tre regioner ingår i sysselsättningsinitiativet, en särskild satsning initierad av kommissionen, som dels innebär medel för Arbetsförmedlingen att utveckla arbetet i regionerna, och medel till regionala utlysningar i de tre regionerna. Detta blir också särskilt intressant för temagruppen att följa och lära av.
- Samarbetet med de övriga fonderna utökas. Det kan innebära att unga arbetslösa inkluderas i strategier kring tillväxt och att tillväxtprojekten kan kopplas till socialfondsprojekt. I såväl regionalfondens program som Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Havs- och fiskerifonden finns teman som återfinns i socialfonden.

Intressentanalys (individer och aktörer som påverkas och påverkar projektet)

I planeringen av arbetet medverkar alla ingående aktörer i temagruppen i nära dialog med svenska ESF-rådet. I bilaga 2 finns en redovisning av de mervärden de tillför och de prioriteringar som dessa gjort initialt. Samarbetet mellan parterna MUCF, Arbetsförmedlingen, Skolverket, Försäkringskassan, Kronofogdemyndigheten, Nordens Vårhjälpcenter, Tillväxtverket och SKL täcker många delar av de ovan nämnda för ungas etablering. I övrigt finns det mottagare till vår kunskap också i områden kring kompetensförsörjning, sociala företag och forskning. Det finns också experter inom dessa områden som tillför temagruppen kunskap.

Under programperioden blir det ett utökat samarbete med de andra investeringsfonderna. Vi menar att mervärdet från den kommande programperioden skulle gynnas av ett utökat samarbete mellan såväl de andra investeringsfonderna som Erasmus +. Vi ser det som viktigt att ha regelbunden dialog kring unga med de övriga investeringsfonderna och EU-programmen.

Temagruppen finns till för att bidra till en ökad utväxling av projektens verksamheter och erfarenheter till regional, nationell, nordisk och internationell nivå.

Samverkan och inverkan

Internationell nivå

Det finns goda möjligheter för närmare samarbeten inom Östersjöregionen, Norden och norra Europa kring ungas etablering. Det finns möjlighet att i dialog med parter i ett urval länder, ha ett strategiskt och långsiktigt utbyte av kunskap, erfarenhet och forskning.

Vi ser även att det finns ett behov av att ha utbyte med andra fonder/program samt transnationella aktörer som Eurofound eller andra kunskapsproducerande aktörer inom EU.

Vi vill förbättra våra informations- och spridningsvägar, men också medverka i dialogen på europeisk nivå. Vi kan också se möjligheter till samarbete kring analys och utvärdering mellan fonder och program som delar målgrupp.

Vi har också som ambition att ha överblick kring de forskningsprojekt med relevans som Sverige deltar i och som finansieras av Horisont 2020, för att kunna sprida forskningsresultat. Kunskaperna från de projekten och kunskap om pågående projekt är viktiga för att kunna bidra i diskussionen kring uppföljning, utvärdering och forskning kring ungas etablering.

Nationell nivå

Ett tydligt syfte med projekten är strukturell påverkan. För många av aktörerna kan det innebära att hämta hem kunskap som alstras och verka för att den gör avtryck i den egna organisationen. Fler aktörer kommer att vara involverade i nationella satsningar, vilket gör att vi kan ha ett utökat lärande. Temagruppen Unga i arbetslivets verksamhet bidrar dessutom med ett målgrupps- och tvärsektoriellt perspektiv. Dels genom att olika aktörer med ansvar inom olika sektorer samverkar, dels genom den tvärsektoriella analys

som genomförs som en konsekvens av detta. Att temagrupperna består av olika aktörer med olika sektorskunskap ses som ett av de stora mervärdena av temagruppernas partners.

Under den nya perioden ser vi att, utifrån den trovärdighet temagrupperna uppbyggt under åren, har vi bättre förutsättningar att föra dialog med arbetsmarknadens parter. Vi hoppas att de ska vara intresserade av att medverka i en partsgemensam referensgrupp. Vi ser också att en referensgrupp med forskare bör finnas. Det kan vara såväl fristående forskare som olika centrumbildningar. Här är utbildningsforskning, arbetsmiljöforskning och arbetsmarknadspolitisk forskning några relevanta områden.

Regional nivå

I den nya programperioden finns möjlighet att utveckla regionala analyser och samarbeten. Det kan handla om dialog med regioner inför utlysning. Det kan handla om omvärldsanalys för riket och regionerna. Eller om att vara behjälplig vid regionala analyser/tematiska regionala analyser efter dialog med regionerna. En dialog med regionerna uppbyggs direkt 2015. För detta byggs en strategisk kommunikation och dialog med Svenska ESF-rådets regionala kontor, samt strukturfondspartnerskapen. Det är också nödvändigt att prioritera bland regionerna och påbörja ett excellensarbete i några regioner för att sedan accelerera arbetet. Vi kommer att prioritera programområde 3 regionerna, i ett första steg. Det vill säga Sydsverige, Norra Mellansverige och Mellersta Norrland. Där kommer också programmet att göra de första utlysningarna.

Projektnivå

Under föregående period var vi i uppstarten av vårt arbete 2009-2011 väldigt mycket i kontakt med projekt av alla typer. Eftersom åren gick och vi fick dels en projektdatabas och dels bättre kännedom och kunskap om projekten (mycket tack vare våra projektenkäter) blev projektkontakterna mer tematiska.

Vi vill med stöd av Svenska ESF-rådet möta projektägare på regional nivå och vid dessa tillfällen föra dialog med projektens ägarorganisationer likväl som projektledare. Huvudsyftet är delat – projektens ägarorganisationer ska ha kännedom om de kunskaper vi producerat, och vi vill ha kännedom om hur projekten fortlöper. Samtidigt får de regionala kontoren kännedom om vad vi kan och gör och kunskapen blir bättre förankrad regionalt. Vi vet också att dessa träffar är till gagn för projekten som lär mycket av varandra. Om projektens utvärderare dessutom finns med ökar lärandet exponentiellt.

I arbetet ska vi också förhålla oss till de horisontella kriterierna. Vad vi framförallt vill nå är en djupare kunskap, mer än till exempel antal kvinnor och män. Det kan inom respektive kriterium gälla följande:

Hållbarhet (ekonomisk, social, ekologisk)

Är insatsen hållbar för att de unga långsiktigt ska vara etablerade? Används ESF-medlen strategiskt rätt för att ge mest nytta för investeringarna? Går de insatser som utvecklas att implementera i ordinarie verksamheter?

Lika villkor

Har alla målgrupper lika villkor att delta? Hur säkerställer projekten detta? Arbetar projekten på ett icke-diskriminerande sätt och hur säkerställs detta? Har projektpersonal utbildning och verktyg för att fullfölja sina uppdrag?

Jämställdhet

Finns det ett genusperspektiv som tar hänsyn till unga kvinnors och unga mäns olika förutsättningar? Får unga kvinnor och unga män ett icke-diskriminerande stöd? Hur ser projekten till att inte förstärka ett redan könssegregerat arbetsliv? Finns det ett hbt-strategiskt perspektiv?

Problemanalys (vilka problem ska lösas av projektet)

En icke oväsentlig andel unga har en utdragen övergång mellan skola och arbetsliv, och för vissa grupper är det särskilt komplext.

Idag fullföljer en av fyra unga inte gymnasiet inom fyra år. Särskilt utsatta är till exempel nyanlända unga. Men vi ser också stora variationer mellan program, och beroende på socioekonomisk bakgrund.

Ungefär 12 procent av befolkningen i ungdomsgruppen är arbetslösa.

Majoriteten av de unga kommer att uppleva arbetslöshet under sin etablering. För många är detta övergående, men för andra, främst unga som inte fullföljt gymnasiet kan arbetslöshetsperioderna bli såväl långa som upprepade.

Unga som varken arbetat eller studerat ett helt år har signifikant sämre odds att få en hållbar etablering i arbetslivet. Vi ser att de i åldersgruppen 16-19 år som varken arbetar eller studerar har högre risker, och även unga med funktionsnedsättning eller försörjningsstöd. Här vet vi att det finns många unga med hälsoproblem.

Det finns många myndighetsrapporter, statistik och forskning kring området som beskriver problemen. Vi vet också förhållandevis mycket om vilka grupper som löper risk för att inte fullfölja utbildning, eller få en utdragen etablering. Dessa unga löper stor risk för långvarig eller permanent exkludering från arbetslivet vilket dels kostar mycket i personligt lidande resulterar i ohälsa och ekonomisk utsatthet samtidigt som det kostar samhället mycket i stöd från olika aktörer och utebliven skatteintäkt.

Det finns dock relativt litet underlag i Sverige kring metoder och insatser för att förebygga ungas utdragna etablering, eller kunskap om vilka metoder och insatser som lämpar sig bäst för unga som behöver stöd. Temagruppen syftar till att aktörerna gemensamt belyser hinder och alstrar kunskap om insatser.

Genom att aktörerna har ansvar och kompetens inom flera sektorer kan vi syna ungas etablering från olika perspektiv och tvärsektorielt. De goda kunskaperna om förutsättningar i ordinarie verksamhet innebär också att vi kan synliggöra identifierade framgångsfaktorer som kan appliceras i ordinarie verksamhet.

Målformulering (vad vill man uppnå med projektet på kort och lång sikt)

Syfte: Temagruppen underlättar ungas etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning.

Att underlätta ungas etablering och deltagande i utbildning och arbetsliv är ett syfte för europeiska socialfonden. Det är därför också lämpligt att det är

temagruppens övergripande syfte. Vi ska bidra till att ESF- projekt får strukturell påverkan.

Målet för temagruppen är:

Denna påverkan ska underlätta ungas etablering och deltagande i utbildning och arbetsliv.

Uppföljningsbara långsiktiga mål:

Den strukturella påverkan vi ska bidra till ska leda till högre fullföljandegrad i utbildning, lägre andel arbetslösa i ungdomsgruppen och en lägre andel unga som varken arbetar eller studerar under ett helt år.

De prioriteringar vi gör och den verksamhet som genomförs ska gå att tydligt koppla till faktorer som har bäring på dessa mått. Mål och prioriteringar tas för hela perioden och årsvis av högnivågruppen.

Mätbara delmål sätts under mobiliseringsfasen.

Aktivitetsplan (vilka åtgärder ska genomföras för att uppnå målen)

Temagruppen kommer utifrån denna ansökan att verka under tre års tid – varvid en långsiktig strategi kommer att formuleras under 2015, och årsvisa prioriteringar kommer att tas. En långsiktig aktivitetsplan inkommer därför senast 2015-06-30. Syftet från ESF-rådets sida är att Temagrupper ska kunna verka under hela perioden och trots att vår ansökan sträcker sig över tre år kommer Temagruppens arbete kunna fortsätta under hela perioden

Ett högnivåmöte är planerat till den 16 april 2015. Då görs prioriteringar som kommer att gälla områden inom vilka vi ska samarbeta – identifierade behov, målgrupp för arbetet och kommunikation av arbetet. Detta sker i tät dialog med svenska ESF-rådet. Styrgruppen och kansliet bereder underlag för högnivågruppen. Arbetet ska svara mot socialfondens, och ingående aktörers, behov samt svara mot temagruppens syfte och mål.

Utifrån dessa prioriteringar formuleras en långsiktig strategi som tar avstamp i prioriteringarna och som redogör för de kortsiktiga mål temagruppen har för sin verksamhet. Med kortsiktiga mål innebär att de ska vara uppföljningsbara under temagruppens projektperiod.

Relationerna med Svenska ESF-rådet stärks genom en formaliserad dialog och en analys- och kommunikationsstrategi tas fram.

Beroende på vilka utlysningar som planeras under 2015 formuleras en plan för att dela våra erfarenheter från föregående programperiod till olika aktörer som projektägare och till svenska ESF-rådets medarbetare.

Vi genomför en dialog med de tre regioner som ingår i PO3 och sysselsättningsinitiativet för unga. PO 3 ska vara resursförstärkande och

medföra att olika verksamheter genomförs i större skala. Temagruppen kan bistå genom att komplettera, förstärka och ta vara på erfarenheter och kunskaper vad gäller insatserna.

Kontakter tas med aktörer i ett urval länder för att skapa arenor för kunskapsutbyte och kunskapsutveckling (länder som nämnts är bland annat Nederländerna och Finland).

Samordning sker med SKL:s flaggskepp School 2 Work som inbegriper transnationellt lärande kring förebyggande och reintegrationarbete i Östersjöländerna, där SKL, Skolverket, Arbetsförmedlingen och NVC finns med.

Pilotutbildningen kring att motverka skolavhopp utvärderas och en plan för implementering tas fram och den faller väl ut.

Samtliga projekt som drivs av endera part kommer att vara en källa till kunskap samt de övriga pågående Drop-outsprojekten.

Dialog sker med svenska ESF-rådet för att få kunskap om vilka indikatorer och utvärderingar som planeras och hur vi ska anpassa oss till socialfondens lärandestruktur för att ge ett så stort mervärde som möjligt.

En strategi utarbetas för 2015-2017 som medför att vi ser till ungas etablering ur ett tvärsektorieellt perspektiv. Särskilt viktigt är att lära kring hur övergången mellan skola och arbetsliv möjliggörs, på olika sätt. Planen bör beskriva hur vi säkerställer god kvalitet i vår kunskapsproduktion.

Resursplanering (tid, personal inklusive ansvar, budget, utrustning)

Sammanfattning, detaljbudget se bilaga 3

Aktör	Medfinansiering, procent av heltidstjänst per år
FK	20
SKL	10
AF	10
KFM	10
Skolverket	10
Nordens välfärdscenter	10
Tillväxtverket	10
MUCF	140

MUCF ansvarar för administration och budget, kallelser och kansliet. Kansliet arrangerar temagruppens kommunikation och spridning.

I kansliet finns administrativ kompetens, webb, kommunikations- och spridningskompetens, utredningskompetens och en projektledare. Projektledare/koordinator blir Berit Israelsson vid MUCF.

Respektive aktör ansvarar för deltagande i högnivå- och styrgruppsmöten, planering och genomförande av överenskommet arbete. Intern kommunikation och spridning av temagruppens arbete. Detta kan ske i dialog med kansliet.

Respektive aktörer ansvarar för att styrgruppsmedlemmar har relevant kompetens, eller att den tillförs på annat sätt, utifrån de prioriteringar som görs. Vad som är relevant kompetens kan vara en diskussion inom högnivågruppen.

Indikatorer och verifikationskällor (metoder för att mäta resultat)

Indikatorer som samspelar med mål, delmål och verksamhetens syfte såväl kvantitativa som kvalitativa ska tas fram i dialog med utvärderare och övriga parter.

Målen kan gälla dels ESF-rådet, regionerna, projekten, ingående aktörer och andra målgrupps upplevelser av användbar kunskap från temagruppen. De bör också följas upp och vara aktuella för effektutvärderingen av temagruppen. Indikatorerna tas fram under mobiliseringsfasen och stäms av med utvärderare som upphandlas.

Risکاناليس och riskhantering (faktorer som kan påverka resultat negativt)

Risk (sannolikhet)	Åtgärd
Projektägaren får förändrade förutsättningar (medel)	Att projektägaren inte ensamt har kunskap om projektets olika delar. Därför är rapporteringen till ESF och högnivågruppen viktig för att god kännedom ska finnas hos flera aktörer.
Temagrupperna lever inte upp till utlovad medfinansiering (medel)	MUCF strävar efter att förenkla enskilda aktörers redovisning av medfinansiering.
Låg delaktighet från enskilda aktörer (varierande)	För att förekomma ev. samarbetsvårigheter är det av yttersta vikt att temagruppernas arbete förankras i respektive organisation och att förtydligande görs om respektive aktörs ansvar och vilka förväntningar som finns. Temagrupperna kan bara bli så bra som vi gör dem. Respektive högnivå- och styrgruppsmedlem bör försäkra sig om att information delas i den egna organisationen och att ersättare utses om egna förhinder förekommer. Resp. högnivå- resp. styrgruppsmedlem bör även försäkra sig om det egna behovet i relation till temagruppernas prioriteringar för att temagruppernas verksamhet ska ge så stort mervärde som möjligt och därmed uppfattas som relevant.
Temagrupperna lyckas inte med en strategisk påverkan (medel)	För att lyckas med en strategisk påverkan är det viktigt med en tydlig prioritering i högnivågruppen samt att denna prioritering svarar mot behov i samhället/ordinarie verksamheter samt förankras i och kommuniceras av de egna organisationerna, enskilt och tillsammans.
En alltför ambitiös aktivitetsplan leder till låg genomförandegrad av aktiviteter (medel)	I aktivitetsplanen delges de prioriterade aktiviteterna inte samtliga planerade aktiviteter.

Analys av antaganden/förutsättningar (vad andra aktörer hanterar)
Myndigheters och organisationers förutsättningar kan förändras, därför är det viktigt att det finns löpande avstämning kring uppdrag och verksamhet som bedrivs.

Under 2015 kommer en ny politisk ledning för SKL och prioriteringar görs. Efter årsskiftet vet vi nya och ändrade uppdrag för myndigheterna.

Mervärden och prioriteringar som är viktiga för parterna
Samtliga partners har bidragit med underlag till temagruppens inriktning för 2015-2017. Följande underlag har inkommit i sammanfattning, samtliga inkomna bidrag finns i bilaga 2:

1 Vilket mervärde ger temagruppen till aktören?

Synergieffekter genom att flera myndigheter tillsammans skapar en helhetsbild. En problembild där respektive myndighet bidrar med utifrån sitt uppdrag, möjliggör en skarpare analys. Flera aktörer gemensamt kan tillsammans agera mer kraftfullt genom gemensamma aktiviteter. Samordning av statliga insatser och kommunernas arbete.

Omvärldsanalys och kunskap om hur arbetet bedrivs i andra länder.

Kunskaper om metoder och insatser som ger en helhetsbild av ungas etablering.
Temagruppens arbete främjar samverkan och samarbete mellan myndigheter och aktörer för att stödja ungas etablering.

Kunskap om det arbete som sker på kommunal och regional nivå.

Kunskapen kan bidra till kompetensutvecklingen av personal. Konkreta verktyg kan utvecklas som flera aktörer kan använda till exempel utbildning via webinarium och film.

Företagande i olika former kan vara ett sätt att få fler i sysselsättning och överbrygga skola-arbetsliv. Att utifrån våra olika roller diskutera hur vi kan komplettera varandra i att möta ungas behov – oavsett om det handlar om utbildning, arbete eller företagande.

2 Vad bidrar aktörer med till temagruppen (kunskapsområden, eller annat)?

Samlad bild av alla ungdomsprogram. Att arbeta med ett ungdomsperspektiv, tvärssektoriellt och med ett hbt-strategiskt perspektiv.

Bidra med kunskap och analys och kunskaper om reguljära verksamheters förutsättningar och regelverk.

Bidra med statistik och kunskap om unga i de egna verksamheterna.

Kunskap om ungas väg genom utbildningssystemet och deras etablering efter avslutad utbildning samt kommunernas och regionernas kunskaper och erfarenheter.

Kunskap om utvecklingsarbete för att möjliggöra för unga att fullfölja gymnasiet.

Kunskap kring vägledningsfrågor.

Kunskap kring matchning mellan arbetssökande och arbetsliv.

Bidra med kunskap från egna projekt, och eget utvecklingsarbete. Bidrar med ungas perspektiv och erfarenheter från kommunal eller statlig sektor.

Kan bidra med att sprida temagruppens kunskap till aktörer och unga via egna nätverk i Sverige, Norden och Europa.

Kunskap om behov som unga ser för att kunna utveckla idéer och starta hållbara företag. Kunskap om hur man når unga och underlättar för ungas företagande.

3 Vad ser aktören som viktiga prioriteringar?

Utveckling av kunskaper kring insatser, metoder och ungas livsvillkor i Sverige. Ökade kunskaper om metoder och insatser som görs i Norden, Östersjön samt i andra EU-länder.

Arbetet med att förebygga skolavhopp och insatser för unga som inte påbörjar gymnasiet, förebyggande och uppsökande arbete. Arbetsplatsförlagt lärande, arbete med yrkesutbildningarnas attraktivitet och kvalitet. Generella frågor kring ungas förutsättningar att ta sig in på arbetsmarknaden (matchning mellan ungas förutsättningar och utbildning och arbetsmarknadens efterfrågan). Kunskap om vad som sker i de regioner som finns med i sysselsättningsinitiativet. Arbetsgivarperspektivet och en dialog med arbetsmarknadens parter.

Diskutera hur samhället och dess stödsystem kan möta gruppen ungas behov oavsett om det handlar om utbildning, anställning eller företagande i någon form.

Bilaga 1 sammanfattning Utvärdering av Temagruppen Unga i arbetslivet 2009-2014

Ramböll Management Consulting har genomfört en utvärdering av Temagruppen Unga i arbetslivets genomförande under perioden 2009-2014. Syftet med utvärderingen är att ge användbara rekommendationer inför förlängningen av Temagruppens verksamhet över nästa programperiod. För att kunna uppnå syftet har Ramböll utvärderat Temagruppens genomförande, dess kunskapsproduktion, spridning av denna kunskap samt arbetet med strategisk påverkan. I utvärderingen har vi bedömt vilka resultat som uppnåtts samt sökt faktorer som kan förklara dessa. Utifrån utvärderingens slutsatser ger Ramböll ett antal rekommendationer för hur Temagruppen kan utveckla verksamheten för att uppnå starkare resultat.

Ramböll bedömer att Temagruppens verksamhet varit väl i linje med de målsättningar som satts upp för Europeiska Socialfonden. Temagruppen har under projektperioden gjort sig känd som en trovärdig aktör bland många organisationer vars arbete har bäring på ungdomsfrågor. Detta har bland annat uppnåtts genom att gruppen har producerat en mängd relevant kunskap av god kvalitet. Kunskapsunderlagen baseras huvudsakligen på erfarenheter från ungdomsprojekt som finansierats av Socialfonden och har också uppfattats som relevanta i denna kontext. Ett av Temagruppens starkaste bidrag är den analysmodell som utarbetats för att mäta antalet Unga som varken arbetar eller studerar (UVAS). Denna modell har resulterat i statistik som gett ny kunskap kring målgruppens antal, utbredning och sammansättning. Utifrån statistiken har Temagruppen även producerat fördjupade rapporter kring målgruppens problembild och relevanta insatser för dem.

Vidare bedömer Ramböll att Temagruppen nått ut med sin kunskapsproduktion i hög utsträckning. Rambölls datainsamling visar att de rapporter som producerats främst har nått ut till ESF-projekt, men även kommuner tycks ha nåtts i god omfattning. Rapporterna tycks däremot i mindre utsträckning nått fram till praktiker på de stora myndigheterna. Temagruppen har också lagt stort fokus på att nå genomslag via konferenser, seminarier och mindre möten. De sist-nämnda har varit den huvudsakliga kanalen för att nå fram till relevanta personer på nationell nivå, och Ramböll bedömer att detta haft visst genomslag. Den statistik som Temagruppen tagit fram kring Unga som varken arbetar eller studerar har nått stort genomslag, inte minst medialt.

Vad gäller strategisk påverkan bedömer Ramböll att Temagruppen främst nått strategisk påverkan som agendasättare. Det tydligaste exemplet rör Temagruppens strategiska arbete kring målgruppen UVAS där gruppen bidragit till att målgruppen synliggjorts, diskuterats och hamnat högre på den politiska agendan. Temagruppen har exempelvis haft synlig påverkan inom den offentliga utredning på ämnet som genomförts och på de förslag som regeringen lagt på basis av den.

Ett annat resultat av Temagruppens arbete är att lärandet för ESF-projekten och i viss utsträckning ESF-rådet har varit relativt stort. ESF-projekten har blivit mer medvetna om

sina metodval på grund av Temagruppen och ESF-rådet tycks ha fått ökad kunskap om metoder och arbetssätt. Temagruppen har genom sitt arbete också haft viss påverkan på utformningen av det nya Socialfondsprogrammet, men det är inte möjligt att bedöma hur stor denna påverkan varit.

Rambölls analys innehåller resonemang kring möjliga förklaringsfaktorer till de uppnådda resultaten. Temagruppen har haft varierande förutsättningar att påverka dessa faktorer. En sådan förklaringsfaktor rör ESF-rådets styrning av Temagruppen. Ramböll har i utvärderingen kunnat se att ESF-rådet inte har styrt Temagruppen i någon betydande utsträckning. Det har medfört att Temagruppen haft stor frihet att tolka sitt uppdrag och forma sin verksamhet. Det har exempel-vis funnits önskemål från ESF-rådet regionalt om att Temagruppen skulle komma med inspel till utlysningar. Myndigheten har dock inte styrt Temagruppen mot detta, vilket i kombination med att de regionala kontoren inte haft kapacitet för detta har försvårat denna användning av Temagruppens kunskaper.

Temagruppen har haft ett begränsat avtryck på de myndigheter som ingår i Temagruppen. Det kan dels förklaras av att högnivågruppen inte haft fullgod kontinuitet, dels av att styrgruppen be-stått av personer med varierande och, enligt vissa, inte tillräckligt långtgående mandat i den egna organisationen. En annan förklaringsfaktor är att de medverkande organisationerna inte alltid känt ett starkt ägarskap i Temagruppen. Ramböll har uppfattat att det bland annat beror på att Temagruppen starkt präglats av MUCF och därför upplevts som svårare att samarbeta med av andra aktörer.

Att Temagruppen haft olika stort avtryck hos aktörer på olika organisatoriska nivåer kan också förklaras av vilka förutsättningar för organisatoriskt lärande som funnits. Att Temagruppen haft stort avtryck inom ESF-världen beror på att den kunskap som producerats huvudsakligen kommit ur denna kontext, och därmed varit relevant och lätt att ta emot för både projekt och förvaltande myndighet. För de stora myndigheterna är empiriskt grundade erfarenheter från ESF-projekten däremot svårare att införliva i verksamheten, eftersom dessa verkar i en annan kontext och styrs utifrån en annan logik. För att få till den typ av samverkan som krävs för att nå stor påverkan på de stora myndigheterna krävs att dessa är öppna för horisontell styrning via samverkan. Dessa aktörer verkar dock huvudsakligen utifrån en vertikal myndighetsstyrning vilket har påverkat de-ras mottaglighet för påverkan från Temagruppen.

Sammantaget visar utvärderingen att Temagruppen nått goda resultat och har bidragit med viss strategisk påverkan på strukturell nivå. Temagruppen har byggt upp ett förtroende hos relevanta aktörer både genom att ta fram ny kunskap och genom att belysa relevanta frågor. Det är dock svårt att fullt ut värdera vilken strategisk påverkan som Temagruppen haft på olika aktörer eftersom utvärderingen görs så nära i tid.

Utifrån de slutsatser som Ramböll dragit utifrån resultat och förklaringsfaktorer lämnar vi ett antal rekommendationer inför det fortsatta arbetet i kommande programperiod. Dessa presenteras i korthet nedan sorterade efter primär mottagare.

Rekommendationer till Temagruppen:

- Tydliggör Temagruppens strategiska inriktning för det fortsatta arbetet
- Fortsätt att fördjupa kunskapen om UVAS, men avsluta statistikproduktionen
- Rikta arbetet i högre grad mot lokala aktörer
- Anpassa det strategiska påverkansarbetet efter olika aktörer
- Utveckla de medverkande myndigheternas roll i Temagruppen genom att stärka ägandeskapet hos medverkande aktörer samt genom att samordna målsättningar och arbetsprocesser.

Se över Temagruppens sammansättning genom att:

- Säkerställa kontinuitet i högnivågruppen och tillräckligt mandat i styrgruppen
- Öka de medverkande myndigheternas deltagande i kansliorganisationen
- Överväg användandet av en fast eller flexibel expertgrupp.

Bilaga 2 Bidrag till inriktning av temagruppen

1 Vilket mervärde ger temagruppen till aktören?

2 Vad bidrar aktörer med till temagruppen (kunskapsområden, eller annat)?

3 Vad ser aktören som viktiga prioriteringar?

Arbetsförmedlingen

1 Temagruppens kunskap skulle kunna skapa ett mervärde om den kan användas i syfte att kompetensutveckla Arbetsförmedlingens personal. Temagruppen kan bistå i hur Arbetsförmedlingen kan utveckla en mer kunddriven verksamhet som skapar ett mervärde för arbetssökande ungdomar. Rapporter skulle inom ramen för temagruppens arbete kunna vidareutvecklas till konkreta verktyg och arbetssätt som vi i samverkan kan använda över gränserna, exempelvis utbildning via webinarier och film. Temagruppen skulle kunna bidra till att ungdomars kontaktvägar till myndigheter förbättras och tillgängliggörs genom att t ex ta fram ett digitalt myndighetstorg för ungdomar. Arbetsförmedlingen önskar en tydligare omvärldsanalys och kunskap om hur arbetet med ungdomar bedrivs i Europa och hur den kunskapen kan bidra till Arbetsförmedlingens verksamhetsutveckling.

2 Arbetsförmedlingen äger och deltar i ett flertal ESF projekt och kan därför bidra med kunskap om framgångsrika arbetssätt, hur projektens arbete utvecklas, samt hur avslutade projekts resultat tas tillvara på inom myndigheten. Arbetsförmedlingen kan bistå med statistiskt underlag kring de ungdomar som finns registrerade på Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadens utveckling. Arbetsförmedlingen har mångårig erfarenhet av praktiskt arbete med ungdomar liksom att det i våra återrapporter till regeringen går att återfinna relevant information och analyser avseende ungdomar som söker arbete. Arbetsförmedlingen kan bistå med underlag, erfarenhet och innehåll för att utveckla nya sätt att arbeta samt sprida temagruppens kunskap. Arbetsförmedlingens hemsida består av en mängd viktig information för ungdomar, prognoser, intressetest, yrkesfilmer etc. – vi kan länka relevant information till respektive myndighet i syfte att möta ungdomars behov och underlätta deras inträde på arbetsmarknaden.

3 Införande av 90-dagarsgarantin succesivt under 2015-2018 och därmed stor satsning på utbildningskontrakt som innebär att ”alla” ungdomar ska erbjudas möjlighet att få gymnasiekompetens. Sysselsättningsinitiativet för unga (YEI), Unga med funktionsnedsättning och digitalisering av Arbetsförmedlingens service.

MUCF

1 Att det finns en kontinuerlig och långsiktig kunskapsuppbyggnad kring ungas etablering, och kring insatser och metoder. Vi kan bidra till samordning av statliga insatser och utvecklingen och uppföljning av en kunskapsbaserad ungdomspolitik i kommunerna.

2 Vi bidrar med kunskap om andra program för unga inom EU och främjandet av ett ungdomsperspektiv samt tvärasektoriellt och hbt-strategiskt arbetssätt.

3 Vi prioriterar en fortsatt utveckling av kunskaper om insatser, metoder och ungas levnadsvillkor i Sverige och EU.

SKL

1 SKL ser, kopplat till de mål och syften temagruppen har, att vi har en kontinuerlig dialog med de ingående aktörerna och kan dra nytta av dess kompetenser samt bidra till att olika aspekter/infallsvinklar belyses utifrån våra medlemmars uppdrag/erfarenheter.

2 SKL bidrar med spridning erfarenheter och utveckling av Plug In så metodutvecklingen kring unga som riskerar att hoppa av är i fokus. Men också att alla unga ska nå målen utifrån de egna förutsättningarna där man av olika skäl kan behöva extra stöd såsom funktionsnedsättning eller att man är nyanländ och kommer sent till Sverige.

Vägledningsfrågor och ”Sveriges viktigaste jobb” (satsning från SKL-s sida att lyfta de yrken som finns hos våra medlemmar). Här finns också yrkesintroduktionsanställningarna och andra kombinationer av utbildning/arbete/praktik. Flaggskeppsarbetet kopplat till Östersjösamarbetet. Unga med funktionsnedsättning tillsammans med Försäkringskassan är ett annat prioriterat område.

3 SKL prioriterar en god dialog mellan temagruppen och insatser för att förebygga skolavhopp och i projektet School 2 Work – ett flaggskeppsinitiativ i östersjöregionen för utveckling av metoder och insatser för att motverka skolavhopp och re-integrera avhoppare och policyutveckling inom området. Arbetet sker i formen av transnationellt lärande mellan Östersjöländerna.

Skolverket

1 Skolverket anser att det är mer relevant nu än tidigare att medverka i temagruppen. Kopplingen mellan skola och arbetsliv har blivit ett prioriterat område för myndigheten. Skolverket har flera pågående uppdrag som rör yrkesutbildningens attraktivitet och matchning mot arbetsmarknadens behov.

2 vi bidrar med kunskap, bland annat i form av rapporter, uppföljningar och statistik, om ungdomars väg genom utbildningssystemet och deras situation efter avslutad utbildning.

3 Skolverket kan se att temagruppen ger synergieffekter genom att flera myndigheter tillsammans skapar en helhetsbild kring ungdomars situation gällande så kallade drop-outs och unga på väg ut i arbetslivet. En problembild där respektive myndighet bidrar utifrån sitt uppdrag, möjliggör för en skarp analys. Flera myndigheter kan tillsammans också agera mer kraftfullt genom gemensamma aktiviteter utåt, exempelvis genom deltagande i Almedalen och i form av debattartiklar. Vid sidan av frågor kring så kallade drop-outs föreslår Skolverket att mer fokus ska läggas på mer generella frågor kring ungdomars förutsättningar att komma ut i arbetslivet. Kan vi hjälpas åt att belysa svårigheterna för ungdomarna att ta sig in på arbetsmarknaden i ett bredare perspektiv (t ex matchningsproblematik mellan arbetsmarknadens behov, ungdomars förutsättningar och utbildning).

Försäkringskassan

1 Kunskap om metoder och insatser, främja samverkan och samarbete mellan myndigheter och aktörer för att stödja ungas etablering. Strategisk påverkan.

2 Statistik om målgruppen. Nya metoder genom våra projekt.

3 Utveckling av metoder och kunskap är prioriterat.

Nordens Välfärdcenter

1 Temagruppens kunskap är nära förknippad med olika uppdrag Nordens Välfärdcenter (NVC) har för Nordiska Ministerrådet. Mervärdet för NVC är bland annat tillgång till kunskap och omvärldsanalys som temagruppen har och ständigt utvecklar samt samarbetsmöjligheter med alla inblandade partners i temagruppen. I skrivande stund drivs tre projekt på NVC som handlar om sårbara unga, psykisk ohälsa, fosterbarns levnadsvillkor samt en webbaserad kunskapsbank med fokus på arbete som har till syfte att förhindra avhopp från gymnasieskolan i Norden. Temagruppen och dess aktörer öppnar även upp för nya spridningskanaler och viktiga målgrupper i Sverige, Östersjöområdet och EU, för kunskap och rapporter som utvecklas och publiceras på NVC. Gemensamma publikationer, seminarier och konferenser är också en möjlighet.

2 NVC har ett stort kontaktnät till nordiska myndigheter, politiker, forskare och praktiker, vi kan bidra med att sprida temagruppens rapporter i Norden. NVC kan även bidra till framtida rapporter med kunskap och inkludering av det nordiska perspektivet.

3 Vi ser arbetsgivare och deras intresseorganisationer som viktiga målgrupper för temagruppens arbete. Fokus på kontinuerlig och långsiktig kunskapsuppbyggnad kring ungas etablering och reintegrering i utbildning eller arbete. Fokus på unga som riskerar psykisk ohälsa, utanförskap och marginalisering. Fokus på unga som har olika former av funktionsnedsättning och deras integrering.

Tillväxtverket

1 Vilket mervärde ger temagruppen till aktören?

Unga personer (18–30 år) är den grupp i Sverige som i störst utsträckning kan tänka sig att bli företagare. Resultaten från Entreprenörskapsbarometern 2012 visar att 68 procent av de unga och 42 procent av övriga personer (31–70 år) kan tänka sig bli företagare. Likaså är det fler unga som svarar att de hellre skulle vilja vara företagare än anställd.

Företagande i olika former kan alltså vara ett sätt att få fler i sysselsättning och överbrygga skola – arbetsliv. Att diskutera dessa frågor i en grupp med aktörer i samhället som har olika roller för att möta målgruppen Unga gör att vi tillsammans kan diskutera hur vi kan komplettera varandra utifrån våra roller för att på olika sätt möta Ungas behov – oavsett om det handlar om utbildning, arbete eller företagande.

2 Vad bidrar aktörer med till temagruppen (kunskapsområden, eller annat)?

Tillväxtverket har sedan hösten 2010 tillsammans med Vinnova haft regeringens uppdrag att driva programmet Ungas Innovationskraft. Programmet avslutas nu vid årsskiftet. Syftet med programmet har varit att tillvarata och utveckla ungas kunskap och kompetens för ökad innovationskraft i Sverige.

Insatserna har fokuserat på att möjliggöra för fler unga (18-30 år) att förverkliga sina idéer samt tillvarata ungas perspektiv för ökad innovationskraft i Sverige. Programmets insatser ska bidra till att öka andelen unga som utvecklar och kommersialiserar sina idéer.

Genom detta arbete har vi fått stor kunskap om behov som Unga ser för att kunna utveckla idéer och starta hållbara företag. Under programmets gång har vi tagit fram olika faktaunderlag som kan tillföra temagruppen Unga, bland annat kunskap om hur man når unga och underlättar för ungas företagande.

3 Vad ser aktören som viktiga prioriteringar?

Att diskutera hur samhället och dess stödsystem kan möta gruppen Ungas behov oavsett om det handlar om utbildning, anställning eller företagande i någon form.

Bilaga 3 Budget

Se separat excel fil för mer information

	2015	2016	2017	2015-2017
total budget	6 544 640,00	6 662 443,52	6 782 368,24	19 989 451,76
varav ESF	4 908 480,00	4 996 832,64	5 086 776,18	14 992 088,82
Off finansiering 25%	14510495	14771648,6	15037504,7	44319648,31

	2015		
total budget	6 544 640,00		
varav ESF	4 908 480,00		
personalkostnad	2 910 933,00		
verksamhetsmedel	1 997 547,00		
	Aktiviteter		
	regional samverkan	200 000,00	möteskostnader, reskostnader, inköp av tjänst eller annat
	regionala analyser	400 000,00	efter samråd i temagrupper och med ESF, kostnad för ev statistik, samråd, konsult, 2 publikationer
	internationellt samarbete	100 000,00	studiebesök och lokalhyra för besök
	tryck	200 000,00	utrymme för 4 publikationer
	konferens	250 000,00	en större kick off under året
	webinarium	40 000,00	utrymme för 6 webinarium
	möteskostnader	50 000,00	referensgrupper och annat
	Almedalen	300 000,00	Boendekostnader, resa, lokalhyra
	frukostseminarium	70 000,00	utrymme för 2 frukostseminarium
	webb	100 000,00	konsult för att utveckla webben, anpassas för mobiltelefon, licenser
	indirekta kostnader	638 671,95	I enlighet med Att budgetera Socialfonden 2014-2020
	summa	1 710 000,00	